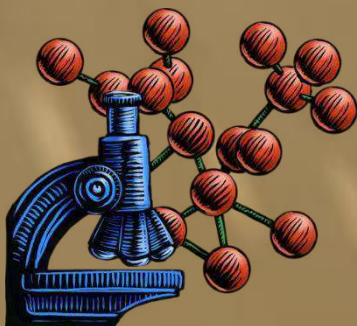

*МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КЗВО «РІВНЕНСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ» РОР
СІЛЕЗЬКА АКАДЕМІЯ (ПОЛЬЩА)
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА*

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
V Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю**

**«Пріоритетні напрями досліджень у
науковій та освітній діяльності:
проблеми та перспективи»**

23 – 24 жовтня 2025 року

РІВНЕ 2025

Розглянуто та рекомендовано до видання Вченою радою Комунального закладу вищої освіти «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради, протокол N 4 від 4 листопада 2025 року

Редактор:

Роман ШУСТИК, Заслужений лікар України, кандидат медичних наук, ректор КЗВО «Рівненська медична академія».

Редакційна колегія:

Людмила Артеменко, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук КЗВО «Рівненська медична академія»

Володимир Баб'як, кандидат медичних наук, доцент, проректор з навчальної роботи КЗВО «Рівненська медична академія»

Оксана Боднар, доктор біологічних наук, професор кафедри загальної біології та методики природничих дисциплін, декан хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Світлана Бухальська, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фундаментальних дисциплін КЗВО «Рівненська медична академія»

Михайло Демянчук, доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медико-профілактичних дисциплін КЗВО «Рівненська медична академія»

Оксана Довгалець, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін КЗВО «Рівненська медична академія»

Надія Дробик, доктор біологічних наук, професор Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Руслана Коношук, перший проректор КЗВО «Рівненська медична академія».

Лариса Коробко, кандидат медичних наук, доцент, декан медико-фармацевтичного факультету КЗВО «Рівненська медична академія»

Наталія Лотушко, методист, викладач циклової комісії математики і фізики ФМК КЗВО «Рівненська медична академія»

Валентина Лукашук, викладач циклової комісії математики і фізики ФМК КЗВО «Рівненська медична академія»

Микола Лукашук, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри хіміко-фармацевтичних дисциплін КЗВО «Рівненська медична академія»

Сергій Матвеєв, викладач циклової комісії математики і фізики ФМК КЗВО «Рівненська медична академія»

Тетяна Несторенко, професор, Сілезька академія (Польща); кандидат економічних наук, доцент, Бердянський державний педагогічний університет

Олександр Нестеренко, кандидат економічних наук, доцент, Сілезька Академія (Польща); Інститут дослідження просторового розвитку (Україна)

Александр Остенда, професор. AŚ, PhD, ректор Сілезької академії (Польща)

Наталія Переходько, кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін КЗВО «Рівненська медична академія»

Ольга Ришук, старший викладач циклової комісії іноземних мов ФМК КЗВО «Рівненська медична академія»

Інеса Хмеляр, кандидат педагогічних наук, доцент, начальник навчально-методичного відділу КЗВО «Рівненська медична академія»

Оксана Штрімайтіс, кандидат фармацевтичних наук, доцент, проректор з наукової роботи КЗВО «Рівненська медична академія»

Віталій Ундір, кандидат наук з управління, доцент кафедри медико-профілактичних дисциплін КЗВО «Рівненська медична академія»

Пріоритетні напрями досліджень в науковій та освітній діяльності: проблеми та перспективи: Збірник тез доповідей V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Рівне, 23-24 жовтня 2025 р. / редкол.: Р.П. Шустик та ін. -Рівне: КЗВО «Рівненська медична академія» 2025 р. – ст.

У збірнику розміщено матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Пріоритетні напрями досліджень в науковій та освітній діяльності: проблеми та перспективи», що відбулася 23-24 жовтня 2025 року у змішаному форматі.

Матеріали тез подані в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

ПОКАЗНИКІВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ГЕМОДИНАМІКИ ТА ІНТЕГРАТИВНИХ ГЕМОДИНАМІЧНИХ ІНДЕКСІВ У ХОЛЕРИКІВ ТА САНГВІНІКІВ

Шейко Віталій Ілліч

доктор біологічних наук, професор, професор кафедри загальної біології та методики навчання природничих наук

Тернопільський національний університет імені Володимира Гнатюка

Коломойцев Максим

аспірант кафедри біології Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

В літературних джерелах міститься інформація про кількісні та якісні характеристики показників центральної гемодинаміки в яких зазначено, що на стан показників центральної гемодинаміки мають певну залежність від типу статури, різноманітних патофізіологічних процесів [6; 13].

При оцінці функціонального стану організму та визначення його адаптаційних резервів, ступеня адаптації до ендогенних та екзогенних факторів середовища, особливу увагу приділяють дослідженню серцево-судинної системи. Вивчення діяльності серцево-судинної системи на фоні різноманітних функціональних станів (рухова активність, розумове навантаження, функціональний стан нервових процесів, діяльність вищих відділів нервової системи) є актуальним, оскільки серце виступає об'єктивним індикатором, що показує потенційний рівень пристосовності основних вегетативних функцій організму, що розвиваються під впливом різноманітної діяльності [3].

Дослідження в галузі фізіології та патологічної фізіології виявили певний взаємозв'язок між адаптаційно-компенсаторними реакціями організму та станом основних нервових процесів (сила, гальмування та збудження, урівноваженість та не урівноваженість), а також з типами вищої нервової діяльності [2; 7; 8; 9].

Так на фоні сильного та врівноваженого типу ВНД, сильного врівноваженого інертного типу кількість еритроцит зменшувалась на 5 %, сильного не врівноваженого типу ВНД зменшувалась на 6 %, а при слабкому типі ВНД зменшувалась на 7 % в умовах формування стрес-адаптаційних реакцій. Таким чином мінімальні зміни в кількості еритроцитів спостерігались у представників сильного врівноваженого типу ВНД. Дане дослідження вказує на виражений процес еритроцитопоезу у представників сильного урівноваженого типу ВНД в порівнянні з іншими типами ВНД. Мінімальні зміни в показниках гемоглобіну на фоні адаптаційних реакцій були виявлені у представників сильного врівноваженого інертного типу, а максимальне зменшення гемоглобіну спостерігалось у представників слабого типу вищої нервової діяльності (ВНД) [2; 12].

Таким чином метою нашого дослідження є проведення порівняльного аналізу показників центральної гемодинаміки та інтегративних гемодинамічних індексів у холериків та сангвініків.

В нашому дослідженні взяла участь група волонтерів загальною кількістю 88 осіб (чоловічої та жіночої статі 51 % та 49 % відповідно), середній вік яких становив $21,5 \pm 1,2$ рік. Всі волонтери давали письмову згоду на участь в нашому дослідженні.

Тип вищої нервової діяльності визначали за допомогою тестового-опитувальника [5; 11]. Стан показників центральної гемодинаміки визначали за такими показниками: частота серцевих скорочень (ЧСС), середня тривалість серцевого циклу, артеріальний тиск (сistolічний та діастолічний), пульсовий тиск (ПАТ або ПТ), середній артеріальний тиск, систолічний об'єм крові (СОК), хвилинний об'єм крові (ХОК), секундний об'єм крові, серцевий індекс (СІ), коефіцієнт економичності кровообігу (КЕК), потужність роботи лівого шлуночка серця (Влш), індекс Робінсона (ІР), вегетативний індекс Кердо (ВІК), загальний периферійний опір судин (ЗПО) [3; 10].

Робота виконувалась у відповідності до біоетичних норм з дотриманням відповідних принципів Гельсінської декларації прав людини, Конвенції ради Європи про права людини і біомедицини та відповідних законів України [1; 4].

Так частота серцевих скорочень у сангвініків були достовірно більша в порівнянні з холериками на 17 % (на 14,5 уд/хв.). Збільшення ЧСС у сангвініків зумовило зменшення середньої тривалості серцевого циклу в порівнянні з холериками на 18 % (на 0,13 мл.с.).

Значення, що характеризували артеріальний тиск, як систолічний так і діастолічний були достовірно більші у сангвініків в порівнянні з холериками на 13,5 % (на 16,5 мм.рт.ст.), 11,2 % (на 7,7 мм.рт.ст.) відповідно. Більші показники САр. та ДАр. тиску у сангвініків зумовлюють і збільшення показників пульсового артеріального тиску (ПАТ). Так пульсовий тиску сангвініків був достовірно більший в порівнянні з холериками на 16 % (на 8,7 мм.рт.ст.).

Систолічний об'єм крові у сангвініків мав тенденцію до зменшення в порівнянні з холериками, але ці зміни не мали достовірної різниці. СОК у сангвініків був менший в порівнянні з холериками на 3 % (на 2,5 мл.). Хвилинний об'єм крові у сангвініків був достовірно більший в порівнянні з холериками на 13 % (на 810 мл/хв.). Збільшення ХОК у сангвініків зумовлене більшим значення частоти серцевих скорочень. Слід звернути увагу на те що збільшення ХОК у сангвініків викликало збільшення величини секундного об'єму крові. Величина секундного об'єму крові у сангвініків було достовірно більше в порівнянні з холериками на 13 % (на 13,6 мл/с.).

Величина серцевого індексу у холериків була достовірно меншою в порівнянні з сангвініками на 9,5 % (на 0,9 у.о.). Потужність роботи лівого шлуночка у сангвініків була достовірно більшою в порівнянні з холериками на 37 % (на 0,46 Вт.).

Коефіцієнт економічності кровообігу у сангвініків був достовірно більший в порівнянні з холериками на 38 % (1752,5 у.о.). Так ІР у сангвініків був достовірно більший в порівнянні з холериками на 25 % (на 26 у.о.).

Таким чином отримані нами результати вказують на значне функціональне навантаження серцевого м'язу у сангвініків в порівнянні з холериками. Про функціональне напруження в діяльності серця у сангвініків свідчать збільшення частоти серцевих скорочень, зменшення середньої тривалості серцевого циклу, більша потужність роботи лівого шлуночка серця, збільшення серцевого індексу, збільшення енергетичних затрат для забезпечення просування крові по судинам та більший артеріальний систолічний та діастолічний тиск, збільшення величини хвилинного об'єму крові, за рахунок збільшення ЧСС.

Так для у сангвініків характерне більше енергетичних затрат для підтримки гемодинамічних констант, а також прояви функціонального порушення регуляції діяльності серцево-судинної системи, але при цьому адаптаційні резерви організму не зазнають негативних змін.

Список використаних джерел

1. Гельсінська декларація Всесвітньої медичної асоціації «Етичні принципи медичних досліджень за участю людини у якості об'єкта дослідження». [Інтернет]. Документ 990_005, редакція від 01.10.2008. Доступно на: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/990_005. (дата звернення 05.11.2024).
2. Григор'єв В. Гематологічні показники собак з різними типами вищої нервової діяльності за короткотривалої харчової депривації. / Григор'єв В., Кориневська Т., Паневник І., Данчук О., Карповський В., Трач В. // *Agrarian Bulletin of the Black Sea Littoral*. – 2022, - Issue 102-103. – с. 118-122. DOI: 10.37000/abbsl.2022.102.20;
3. Жарінова О. Функціональна діагностика (за редакцією О. Жарінова, Ю. Іваніва, В. Куця. Київ., «Четверта хвиля», 2021. 784 с.
4. Загальна декларація про біоетику та права людини. Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури: відділ етики науки і технології: сектор соціальних і гуманітарних наук [Інтернет]. 2005 жов. 19; 12 с. Доступно на: <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001461/146180r.pdf>. (дата звернення 05.11.2024).
5. Іонов І. А. Фізіологія вищої нервової діяльності (ВНД): навчальний посібник / І. А. Іонов, Т. Є. Комісова, А. В. Мамотенко, С.О. Шаповалов, Сукач О. М., Теремецька Н.Ф., Катеринич О. О. – Х. : ФОП Петров В.В., 2017. – 143 с.
6. Казначеев Д. А., Шейко В. І. Особливості центральної гемодинаміки у дівчат з вродженими вадами зору. Наукові записки. Біологічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя). № 3 (2024). С. 59-65. doi.org/10.31654/2786-8478-2024-BN-3-59-65.
7. Коломойцев Максим Показники центральної гемодинаміки у сангвініків. The 18th International scientific and practical conference “Science and society: tools of modern innovative development” (May 06 – 09, 2025) Bilbao, Spain. International

- Science Group. 2025. p. 33-35. DOI – 10.46299/ISG.2025.1.18 ISBN – 979-8-89692-713-6
8. Коломойцев Максим Показники центральної гемодинаміки у флегматиків. Importance of Soft Skills for Life and Scientific Success: Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Internet Conference, March 6-7, 2025. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, с. 110-111. ISBN 978-617-8293-42-0;
9. Коломойцев Максим Показники центральної гемодинаміки у холериків. Research in Science, Technology and Economics: Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity" with Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference. March 5-7, 2025. Luxembourg, Luxembourg, с. 47- 49. ISBN 979-8-89704-985-1 (series), DOI 10.70286/ISU-05.03.2025.
10. Мальцева О. Б., Ляховець Л. О. Функціональна та клініко-лабораторна діагностика: навчальний посібник м. Ужгород, Вид. ТОВ Прінтлайн, 2022. - 213 С.
11. Нейробіологія розвитку та навчання: навчальний посібник / А. А. Ковальова, О.В. Ковальова, О.В. Ковальова, О.М. Бурка, О.А. Присяжнюк. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 325 с.;
12. Черепніна А., Карповський В., Постой Р., Василів А., Данчук О. Обмін білка в організмі свиней з різними параметрами нервової системи (огляд). Agrarian Bulletin of the Black Sea Littoral. – 2020, – Issue 97. – с.79-93. DOI: 10.37000/abbsl.2020.97.10.
13. Шейко В. І., Боярчук О. Д., Кучменко О. Б., Гавій В. М., Глазков Е. О. Особливості центральної гемодинаміки у студентів з різною статуєю. АСТА CARPATICA Збірник наукових праць. 2023. Випуск 39. № 1. С. 59 - 65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2450-8640.2023.1.7>.

Слухай С.	312-314
Снісар О.	315-318
Степанюк А., Гавришко Ю.	319-322
Столяренко О., Столяренко О.	323-325
Стрілець С.	326-330
Тимощук І., Борисенко З.	331-335
Тимощук Г., Котяш М.	336-339
Тихоненко А.	340-342
Торяник В., Тарасенко О.	343-344
Федорюк В., Рожко М., Бульбук О., Бульбук О., Мазуренко В.	345-346
Фень Б., Джам О.	347-349
Харламов М., Трипольська К.	350-352
Харченко Є., Дмитренко Д.	353-355
Хмеляр І., Кушнір Л., Лотушко Н., Щупак О.	356-358
Хоменко К., Бушуєва І.	359-361
Цінкевич Ю., Веснін В.	362-366
Чиж О.	367-369
Чмельова Л., Кухнюк О., Глуценко А.	370-372
Чорноус В., Гусар Г., Школа А.	373-376
Шарапова О.	377-378
Шейко В., Коломойцев М.	379-382
Шейко В., Сутормін Д.	383-385
Шиловець І., Ліннік Ю.	386-388
Шкробот С., Дуве Х.	389-391
Шостацька М., Кобилянський О.	392-395
Шукалюк Д., Мялюк О.	396-398
Щербакова К., Рижковський В.	399-401
Щербатюк Н.	402
Щуревська О., Горобей В.	403-406
Ярчення Б., Рудковський Є., Яшник С.	407-409